

Bijlage C. Niveau van basisondersteuning

Deze bijlage betreft het niveau van basisondersteuning voor scholen binnen SWV IJssel | Berkel. De overheid wil komen tot een landelijke norm voor de basisondersteuning. Op het moment dat deze landelijke norm er is, passen wij het niveau van basisondersteuning hierop aan.

A. Handelings- en opbrengstgericht werken in de school

Met passend onderwijs streven we naar een positieve en optimale ontwikkeling van alle kinderen. Naast een positief schoolklimaat en een goede kwaliteit van het onderwijs zetten we in op handelings- en opbrengstgericht werken op alle niveaus in de school. Dit betekent onder meer dat we denken, praten en werken in mogelijkheden en oplossingen voor kinderen met ondersteuningsbehoeften. We betrekken ouders als partner en ervaringsdeskundigen bij de ontwikkeling van hun kind en stimuleren een ononderbroken ontwikkelingsproces van kinderen. Verder zetten we in op sterke doelgerichtheid en een heldere werkwijze. Hierbij werken we volgens de ondersteuningsroute die is vastgesteld door het SWV.

Standaard 1. Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige schoolomgeving

- A. De school heeft een positief schoolklimaat waar kinderen, ouders, teamleden en externe partners zich welkom voelen.
- B. De kinderen voelen zich aantoonbaar veilig op school (Inspectie 4.2).
- C. De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van kinderen en personeel én in de incidenten die zich voordoen op het gebied van sociale veiligheid op de school (Inspectie 4.4).
- D. De school heeft een veiligheidsbeleid dat is gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school (Inspectie 4.5).
- E. Het personeel van de school zorgt ervoor dat de kinderen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan (Inspectie 4.7).

Standaard 2. De school voert een helder beleid op het gebied van leerlingondersteuning

- A. De school kent en volgt de ondersteuningsroute.
- B. De school beschikt over de volgende beleidsstukken/protocollen en past deze toe:
 - I. Ouderbeleid
 - II. Verzuimbeleid / Thuiszitterspact
 - III. Klachtenprotocol
 - IV. Pestprotocol
 - V. Protocol voor medische handelingen
 - VI. Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
 - VII. Veiligheidsplan.
- C. De school heeft haar ondersteuningsprofiel vastgesteld na overleg met het team.
- D. De school heeft haar ondersteuningsprofiel ter advies voorgelegd aan de MR.
- E. Het ondersteuningsprofiel is onderdeel van het schoolplan en de schoolgids.
- F. Het ondersteuningsprofiel wordt jaarlijks besproken met het team en de MR.

Standaard 3. De school werkt handelingsgericht

- A. Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de kinderen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam.
- B. Alle teamleden communiceren transparant naar collega's, kinderen en ouders over wat er rondom het kind gebeurt. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.
- C. Alle teamleden werken en leren in teamverband aan hun handelingsgerichte vaardigheden.
- D. Schoolbesturen ondersteunen handelings- en opbrengstgericht werken en stimuleren hun scholen hierin.

Standaard 4. De school werkt opbrengstgericht

- A. De school kan aangeven waarvoor het de ondersteuningsmiddelen inzet.
- B. De school evalueert jaarlijks de inzet en opbrengst van de ondersteuning aan kinderen.
- C. De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie (Inspectie 9.1).
- D. De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen (Inspectie 9.2).
- E. De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces (Inspectie 9.3).
- F. De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten (Inspectie 9.4).
- G. De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces (Inspectie 9.5).
- H. De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit (Inspectie 9.6).

Standaard 5. De school draagt leerlingen zorgvuldig over

- A. Voor elke (tussentijdse) aanmelding vindt een gesprek plaats met ouders en eventueel het kind. Wederzijdse verwachtingen en rollen worden gedeeld.
- B. Bij alle kinderen vindt overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school. Deze overdracht vindt ook plaats bij de overgang naar een andere school.
- C. Bij kinderen met extra ondersteuningsbehoeften vindt de overdracht plaats via een gesprek. Dit geldt zowel voor de overdracht van de voorschoolse voorziening als bij de overgang naar een andere school.
- D. Bij alle kinderen binnen de school vindt de overdracht plaats via een gesprek. Dit geldt bij de overgang naar een volgende groep of een andere leerkracht.
- E. De school betreft de ouders actief bij de schoolkeuze en overgang naar een andere school. Ouders ontvangen een (digitale) kopie van het onderwijskundig rapport en het leerling dossier.

B. Preventieve ondersteuning in de groep

Met passend onderwijs willen we sterk inzetten op preventie. Dit doen we door onderwijsbehoeften tijdig te signaleren en daadwerkelijk samen te werken met kinderen en ouders. Ouders zien we als ervaringsdeskundigen en partner. Hun ervaringen, vragen en verwachtingen nemen we serieus.

Standaard 6. De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen

- A. Leerkrachten verkennen en benoemen de sterke kanten, interesses en onderwijsbehoeften van kinderen. Dit doen zij onder meer door observatie, kind- en oudergesprekken en het analyseren van toetsen.
- B. Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof. Zo kunnen zij de onderwijsbehoeften begrijpen en de lessen hierop afstemmen.
- C. Leerkrachten signaleren opvoed- en opgroei behoeften van kinderen en ondernemen de nodige stappen.
- D. De school registreert en analyseert verzuim van kinderen.
- E. De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen (Inspectie 7.1).

- F. De leerkrachten volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen (Inspectie 7.2).

Standaard 7. Ouders (en leerlingen) zijn nauw betrokken bij de school en ondersteuning

- A. De school betreft ouders als ervaringsdeskundigen en partner bij de ontwikkeling van hun kind.
- B. Leerkrachten zijn dagelijks beschikbaar voor kortdurende contactmomenten met ouders. Binnen een week is een gesprek mogelijk.
- C. Leerkrachten en ouders informeren elkaar tijdig en regelmatig (minimaal drie keer per jaar) over de ontwikkeling van het kind.
- D. Als het gaat om de ontwikkeling van het kind, komen in oudergesprekken ervaringen, vragen en verwachtingen van ouders aan bod.
- E. Leerkrachten betrekken kinderen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van kinderen.
- F. Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt (Inspectie 4.1).

Standaard 8. Leerkrachten stemmen het onderwijs af op verschillen in ontwikkeling tussen kinderen

- A. Leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op kinderen, ouders en collega's.
- B. Leerkrachten en andere betrokkenen op school zijn zich bewust van de grote invloed die zij hebben op de ontwikkeling van de kinderen (rolmodel).
- C. Leerkrachten maken gebruik van collegiale consultatie, zoals intervisie of kijkmomenten in de klas.
- D. Leerkrachten hebben kennis van leerlijnen en passen deze toe. Hierbij gaat het minimaal om de vakken technisch lezen, spellen, begrijpend lezen en rekenen.
- E. Leerkrachten werken tenminste met een (groeps)plan voor rekenen en taal. Hierin beschrijven ze de doelen en de aanpak voor de groep, subgroepen en mogelijk een individuele leerling.
- F. Leerkrachten benoemen hoge, reële en SMART-doelen⁶ voor de lange en de korte termijn: het einde van het schooljaar en tussendoelen. Zij bespreken en evalueren deze doelen met kinderen, ouders en collega's.
- G. Op school zijn flexibele werkplekken voor kinderen beschikbaar. Hier kunnen zij individueel of in subgroepen werken.
- H. Leerkrachten maken gebruik van ICT om de les af te stemmen op verschillen in ontwikkeling tussen de kinderen.
- I. De leerkrachten geven duidelijke uitleg van de leerstof (Inspectie 5.1).
- J. De leerkrachten zorgen voor een taakgerichte werksfeer (Inspectie 5.2).
- K. De kinderen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten (Inspectie 5.3).
- L. De leerkrachten stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de kinderen (Inspectie 6.1).
- M. De leerkrachten stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de kinderen (Inspectie 6.2).
- N. De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de kinderen (Inspectie 6.3).
- O. De leerkrachten stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de kinderen (Inspectie 6.4).

⁶ SMART staat voor *Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden*.

C. Lichte ondersteuning in de groep

Onderstaande standaarden en indicatoren hebben betrekking op de lichte ondersteuning van kinderen in de groep. De onderwijsbehoeften van het kind staan hierbij centraal: wat heeft dit kind, van deze ouders, in deze groep, bij deze leerkracht, op deze school de komende periode nodig om een bepaald doel te behalen? De onderwijsbehoeften bieden aanknopingspunten voor het handelen van de leerkracht, de samenwerking met ouders en de inrichting van de leeromgeving.

Standaard 9. De school beschikt over kennis en vaardigheden op het gebied van (lichte) onderwijsondersteuning

- A. Alle leerkrachten hebben basiskennis en vaardigheden op het gebied van (lichte) leer- en ontwikkelingsbehoeften. Onder meer als het gaat om taal-, lees- en rekenvragen (zoals dyslexie en dyscalculie) en kinderen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie.
- B. Alle leerkrachten hebben basiskennis en vaardigheden op het gebied van (lichte) sociaal-emotionele en gedragsondersteuning. Onder meer als het gaat om stil en teruggetrokken gedrag (zoals ASS), faalangst, druk en impulsief gedrag (zoals ADHD), zelfvertrouwen, weerbaarheid en pesten.
- C. Binnen het team zijn specifieke kennis en vaardigheden aanwezig over leer- en ontwikkelingsondersteuning. Onder meer op het gebied van taal-, lees- en rekenvragen (zoals dyslexie en dyscalculie) en kinderen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie.
- D. Binnen het team zijn specifieke kennis en vaardigheden aanwezig over sociaal-emotionele en gedragsondersteuning. Onder meer als het gaat om stil en teruggetrokken gedrag (zoals ASS), faalangst, druk en impulsief gedrag (zoals ADHD), zelfvertrouwen, weerbaarheid en pesten.
- E. Binnen het team zijn kennis en vaardigheden aanwezig over fysieke, medische ondersteuning. Onder meer op het gebied van de sensomotorische ontwikkeling van kinderen.

Standaard 10. Leerkrachten zijn in staat om lichte onderwijsondersteuning te bieden in de groep

- A. Leerkrachten werken vanuit onderwijsbehoeften.
- B. De school heeft een aanbod voor kinderen met dyslexie en werkt volgens het dyslexie-protocol.
- C. De school heeft een aanbod voor kinderen met dyscalculie en werkt volgens het dyscalculie-protocol.
- D. De school heeft een aanbod voor kinderen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie.
- E. Leerkrachten praten drie keer per jaar met een deskundige binnen school. Hierbij gaat het om vragen over het ondersteunen van groepen en individuele kinderen.
- F. Leerkrachten stellen (incidenteel) een individueel handlingsplan op, als een kind speciale ondersteuning nodig heeft die zich niet laat specificeren in een groepsplan. Ouders en eventueel kinderen zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van dit plan.
- G. Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden (Inspectie 1.4).
- H. De school signaleert vroegtijdig welke kinderen zorg nodig hebben (Inspectie 8.1).
- I. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgkinderen (Inspectie 8.2).
- J. De school voert de zorg planmatig uit (Inspectie 8.3).
- K. De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg (Inspectie 8.4).

Standaard 11. Voor een leerling die extra ondersteuning nodig heeft, stelt de school een ontwikkelingsperspectief op

- A. Voor een leerling die meer ondersteuning nodig heeft dan de basisondersteuning, stelt de school in overleg met ouders een ontwikkelingsperspectief vast.

- B. De school stelt in overleg met ouders een ontwikkelingsperspectief vast voor kinderen binnen de basisondersteuning als dat gezien de leer- en/of gedragsontwikkeling wenselijk is (waaronder kinderen binnen de basisondersteuning met een eigen leerlijn voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en/of rekenen).
- C. De ontwikkelingsperspectiefplannen voldoen aan de wettelijke criteria. Ook omvatten deze in elk geval een omschrijving van de te verwachten uitstroombestemming, de onderbouwing hiervan en de te bieden ondersteuning.
- D. De school evalueert het ontwikkelingsperspectiefplan tenminste één keer per schooljaar met de ouders.

D. Speciale ondersteuning in samenwerking met externe partners

Deze standaarden en indicatoren hebben betrekking op de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt in samenwerking met partners. Het doel van deze samenwerking met partners: kinderen en hun ouders krijgen tijdig passende en samenhangende ondersteuning bij het leren, opvoeden en opgroeien (één kind, één gezin, één plan). Binnen de ondersteuningsroute heeft elke school een efficiënt en snel opererend ondersteuningsteam. De school coördineert dit team en neemt de voorzittersrol op zich. In de basis beschikt ieder ondersteuningsteam over een onderwijscoach en een gezinscoach (vanuit jeugdhulp). Het SWV zorgt (in overleg met gemeenten) dat de benodigde expertise voldoende in de ondersteuningsteams aanwezig kan zijn. Ook faciliteert het SWV scholen in de basisondersteuning. Dit doen we door specifieke expertise beschikbaar te stellen waar dat nodig is.

Standaard 12. De school werkt samen met relevante partners in en om de school

- A. De school weet waar informatie en advies rondom opvoeden en opgroeien beschikbaar zijn en maakt hier waar nodig gebruik van.
- B. De school weet welke expertise op andere scholen binnen het SWV beschikbaar is en maakt hier waar nodig gebruik van.
- C. De school meldt verzuim van kinderen conform regionale afspraken via het verzuimloket van DUO.
- D. Als de school langdurig of frequent ziekteverzuim signaleert, voert deze altijd een gesprek met ouders. Indien nodig, volgt bespreking in het ondersteuningsteam.
- E. De school verwijst in haar schoolgids en website tenminste naar:
 - I. het SWV IJssel | Berkel
 - II. de samenwerking met kernpartners zoals de jeugdhulppartners
 - III. de verwijzindex
- F. De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling niveau haar eigen kerntaak overschrijden (Inspectie 8.5).

Standaard 13. De school heeft een effectief ondersteuningsteam

- A. Voordat op school extra ondersteuning wordt ingezet, moet het kind eerst zijn besproken in het ondersteuningsteam. De school zorgt hiervoor.
- B. Elke school heeft een ondersteuningsteam. Aan het ondersteuningsteam nemen naast ouders en IB'er, minimaal een onderwijscoach (vanuit het SWV) en een gezinscoach (vanuit jeugdhulp) deel.
- C. Het ondersteuningsteam komt minimaal drie keer per schooljaar bijeen.
- D. Leerkrachten en andere aanmelders weten goed waarvoor zij bij het ondersteuningsteam terecht kunnen.
- E. De school betreft de ouders altijd actief bij een aanmelding; ouders krijgen vooraf informatie over wat het ondersteuningsteam is en kan doen.

- F. Ouders zijn aanwezig bij de bespreking van hun kind in het ondersteuningsteam.
- G. In het ondersteuningsteam zijn op afroep relevante partners aanwezig.
- H. Bij elke casus staan de ondersteuningsbehoeften en mogelijkheden van kind, ouders en school centraal.
- I. De voorzitter werkt per casus volgens een vast systeem: verkenning - analyse - oplossingsrichtingen - plan van aanpak - evaluatie.
- J. Bij elke casus bepaalt het ondersteuningsteam of registratie in de Verwijsindex nodig is.
- K. Bij elke casus bepaalt het ondersteuningsteam wie als casusverantwoordelijke optreedt.
- L. Kind, ouders en school krijgen de afgesproken ondersteuning volgens planning.
- M. De casusverantwoordelijke houdt actief zicht op de voortgang en afstemming van de ondersteuning aan kind, ouders en school.
- N. Elke casus wordt afgesloten met een evaluatie. Bij die evaluatie zijn ouders betrokken.
- O. Er wordt een dossier aangelegd volgens de wettelijke regels. Ouders hebben inzage in het dossier.
- P. Het ondersteuningsteam levert jaarlijks een rapportage met kengetallen en procesinformatie, om zich te verantwoorden aan de schoolleiding, het SWV en de gemeente.
- Q. De lijn van het ondersteuningsteam naar gespecialiseerde voorzieningen is voor de school helder en effectief.